

Бекітілді
«Айяна» ЖМДББМ
директоры
Ж.Т. Рысбекова
« 15. » 09 2025 ж.

Жалпы сөйлеу тілі дамымаған I-II деңгейдегі жүргізілетін (жеке) Салихов Серікболмен түзету- дамыту бағдарламасы

2025-2026 оқу жылы

Түсінік хат

Түзете-дамыту жұмыстарының әдістемесі келесі бағыттардың тұрады:

Сөйлеу тілін түсінуін дамыту:

- Жалпылама сипаттағы сөздермен сижар сөздікті толықтыру: тәулік бөліктері, жыл мезгілдерінің атауы, уақыт (кеше, бүгін, ертен);
- Ұқсас жағдайларды белгілейтін, іс-әрекеттерді ажырата алуды қалыптастыру;
- Етістіктің болымды және болымсыз түрін ажыратуға үйрету.
- Белсенді сөздік қорын дамыту;
- Сөзжасамның алғашқы дағдыларына қалыптастыру;
- Атау септігіндегі зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану;
- Жекеше, көпше түрдегі зат есімдерді сын есіммен келістіру дағдысын дамыту;
- Сан есімдерді зат есімдермен келістіруді, өздік етістіктерді құра алуға үйрету;
- «Астында-үстінде», «алдында-артында-жанында», «алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту;
- Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту;
- Кішірейткіш-еркелету мәніндегі заттарды атау (үй - үйшік, көл - көлшік) дағдыларын бекіту;
- Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту;
- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) қолдану;
- Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту; (Менің кітабым, сенің кітабың, оның кітабы);
- «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету;

Байланыстырып сөйлеуді қалыптастыру:

- Сөйлеу тілінде жай сөйлемдерді қолдана алуға үйрету;
- Берілген графикалық схема бойынша сөйлемдерді құра алуға оқыту: «кім? – сипаты- зат – әрекет»;
- Схема және тірек суреттері бойынша қысқа сипатта әңгімелерді құрастыра алуға үйрету;
- Ілік септігінің жалғауы және заттық суреттер мен сұрақтарға сүйене отыра басқа септіктердің жалғауларының көмегімен жайылма сөйлемді құра алуға оқыту;
- Сұрау сөйлемдерін құрастыру дағдыларын қалыптастыру: «Бұл не?», «Бұл кім?»;

Фонематикалық түсініктердің алғышартын қалыптастыру:

- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту;
- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- Берілген буындық құрылымдағы сөздерді айтуға үйрету;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;

Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру:

- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;
- Есту және көру зейінін дамыту;
- Есте сақтауын дамыту;
- Ойлау операцияларын дамыту;
- Кеністікте бағдарлау дағдыларын дамыту;
- Қолдың ұсақ моторикасын және саусақ қимылдарының тепе- теңдігін дамыту;
- Сөйлеу кезіндегі тыныс алуын және ұзақ ауыздан дем шығаруды қалыптастыру.

Айы	апта	Арнайы ұйымдастырылған түзетуші іс-әрекет	Арнайы ұйымдастырылған түзетуші іс-әрекеттің міндеттері
Қазан	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сөйлеу тілін түсінуін дамыту; - Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту; - «Көкөністер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Атау септігіндегі зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану; - «Жемістер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту; - Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;
	3-4 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Жекеше, көпше түрдегі зат есімдерді сын есіммен келістіру дағдысын дамыту; - «Орман. Саңырауқұлақ. Жидектер.» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту; - Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту
	5 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Кішірейткіш-еркелету мәніндегі заттарды атау (үй - үйшік, көл - көлшік) дағдыларын бекіту; - «Ойыншықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту

		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту; - Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;
Қараша	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Дене мүшелері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Киімдер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;
	3 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Көрінекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Аяқ-киімдер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту; - Еліктеу арқылы етістіктерді қолдануын дамыту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;

Желтоқсан	4 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сан есімдерді зат есімдермен келістіруді, өздік етістіктерді құра алуға үйрету; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Азық-түлік» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;
	1 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Пайдалы және зиянды тағамдар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Тыныс алуын дамыту;
	2 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Қыс» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Танымдық аймағын дамыту;
	3 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Қыстайтын құстар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;

		калыптастыру және просодиканы дамыту	
	4 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Қыстық мерекелер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Дауыспен жұмыс;
Мамыр	1 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «З» дыбысының артикуляциялық қалпын қалыптастыру; - дыбысын қою; - Фонематикалық қабылдауын дамыту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- «Дене мүшелері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
	2 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «С» дыбысының артикуляциялық қалпын қалыптастыру; - дыбысын қою; - Фонематикалық қабылдауын дамыту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- «Дене мүшелері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №1

Өткізген уақыты: Қазан 2025 ж

Сахипов Серікбол: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамуының I–II деңгейі.

Әдістеме: Сөйлеуді түсіну, артикуляциялық жаттығулар, «Көкөністер», «Жемістер», «Ойыншықтар»

Мақсаты: Сөйлеуді түсінуін дамыту, сөздік қорын молайту

Барысы:

Баламен эмоционалды байланыс орнатылды. Суреттер мен ойыншықтар арқылы «Бұл не?» сұрағына жауап беру, заттарды көрсету, атау жұмыстары жүргізілді. Артикуляциялық жаттығулар (тіл, ерін, жақ) айна алдында орындалды. «Көкөністер», «Жемістер» тақырыптары бойынша сөздерді қайталау, жекеше-көпше түрде айту тапсырмалары берілді. Қарапайым нұсқауларды орындау (ал, бер, көрсет) жаттықтырылды. **Қорытынды:**

Бала қарапайым сөздерді түсінеді, кейбір сөздерді қайталайды. Сөйлеуге қызығушылығы артты.

Ұсыныс:

Күнделікті артикуляциялық жаттығулар, заттарды атау ойындарын жалғастыру.

Педагог-психолог: Укасова М.М.

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №2

Өткізген уақыты: Қараша 2025 ж

Сахипов Серікбол: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамымауының I–II деңгейі.

Әдістеме: Есімдіктер, сын есімдер, етістіктер

Мақсаты: Сөздерді байланыстырып қолдану

Барысы:

«Дене мүшелері», «Киімдер», «Аяқ-киімдер» тақырыптары бойынша сөздік жұмыстар жүргізілді. «Мен», «менің» есімдіктерін қолдану арқылы қарапайым тіркестер құрастырылды. Қарама-қарсы сын есімдерді (үлкен-кіші) ажырату тапсырмалары берілді. Еліктеу арқылы етістіктерді айту жаттықтырылды. Көру және есту зейінін дамыту ойындары жүргізілді.

Қорытынды:

Бала жеке сөздерді жиі қолданады, қарапайым тіркестер айта бастады.

Ұсыныс:

Сөздерді сөйлем ішінде қолдануға үйрету, ойын арқылы бекіту.

Педагог-психолог: Укасова М.М.

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №3

Өткізген уақыты: Желтоқсан 2025 ж

Сахипов Серікбөл: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамымауының I-II деңгейі.

Әдістеме: Етістіктер, тыныс алу жаттығулары

Мақсаты: Әрекеттерді атау, тыныс алуын реттеу

Барысы:

Баламен әрекеттерді көрсету және атау («жүреді», «ішеді») жұмыстары жүргізілді. Тыныс алу жаттығулары (үрлеу, баяу тыныс алу) орындалды. Сурет бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру тапсырмалары берілді.

Қорытынды:

Бала әрекеттерді түсінеді және кейбірін атайды. Тыныс алу жаттығуларын орындайды.

Ұсыныс:

Күнделікті әрекеттерді сөзбен атау, тыныс алу жаттығуларын жалғастыру.

Педагог-логопед: Укасова М.М.

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №4

Өткізген уақыты: Қаңтар 2026 ж

Сахипов Серікбол: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамымауының I–II деңгейі.

Әдістеме: Буындық құрылым

Мақсаты: Сөздерді буынға бөлу

Барысы:

Суреттер арқылы сөздерді буынға бөліп айту, шапалақтау әдісімен буын санын анықтау жұмыстары жүргізілді. Бір және екі буынды сөздерді қайталау тапсырмалары берілді. «Жануарлар» тақырыбы бойынша сөздермен жұмыс жүргізілді.

Қорытынды:

Бала бір буынды сөздерді анық айта бастады.

Ұсыныс:

Буындық ойындарды көбейту, сөздерді анық айтуда жаттықтыру.

Педагог-логопед: Укасова М.М.

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №5

Өткізген уақыты: Ақпан 2026 ж

Сахипов Серікбол: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамуының I–II деңгейі.

Әдістеме: Сын есімдер, етістіктер

Мақсаты: Сипаттау дағдыларын дамыту

Барысы:

Баламен заттарды түсі, көлемі бойынша сипаттау (үлкен, кіші, қызыл) жұмыстары жүргізілді. Қарама-қарсы әрекеттерді (аш-жап) көрсету және айту тапсырмалары орындалды. «Мамандықтар» тақырыбы бойынша сөздік қор молайтылды.

Қорытынды:

Бала қарапайым сипаттауларды қолданады.

Ұсыныс:

Сурет бойынша сөйлем құрату, сөздерді көбейту.

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №6

Өткізген уақыты: Наурыз 2026 ж

Сахипов Серікбөл: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамымауының I–II деңгейі.

Әдістеме: Кеңістіктік ұғымдар

Мақсаты: Орналасуды білдіретін сөздерді қолдану

Барысы:

Ойыншықтар арқылы «үстінде», «жанында» ұғымдары түсіндірілді. Бала заттардың орналасуын айтып үйренді.

Қорытынды:

Кеңістіктік сөздерді түсінеді.

Ұсыныс:

Күнделікті өмірде қолдану, ойын арқылы бекіту.

Педагог-логопед: Укасова М.М.

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №7

Өткізген уақыты: Сәуір 2026 ж

Сатипов Серікбөл: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамымауының I–II деңгейі.

Әдістеме: Сөйлем құрастыру

Мақсаты: Қарапайым сөйлем құру

Барысы:

Суреттер арқылы «Бұл не?», «Бұл кім?» сұрақтарына жауап беру ұйымдастырылды. Екі сөзден тұратын сөйлемдер құрастыру жаттықтырылды. Сөйлемнің құрылымын (зат есім + етістік) калыптастыру жұмыстары жүргізілді.

Қорытынды:

Бала қысқа сөйлемдер құрайды.

Ұсыныс:

Сөйлемді ұзарту, сұрақ-жауап жұмыстарын жалғастыру.

Педагог-логопед: Укасова М.М.

Түзету-дамыту жұмысы

Хаттама №8

Өткізген уақыты: Мамыр 2026ж

Сахипов Серікбәл: Психикалық дамуының тежелуі; эмоционалды-ерік бұзылыстарымен. Жалпы сөйлеу тіл дамымауының І–ІІ деңгейі.

Әдістеме: Дыбыс қою

Мақсаты: «С», «З» дыбыстарын айту

Барысы:

Айна алдында артикуляциялық жаттығулар жүргізілді. Дыбыстарды жеке және буында айту тапсырмалары берілді.

Қорытынды:

Дыбыстарды айтуда ілгерілеу бар.

Ұсыныс:

Дыбыстарды автоматтандыру, күнделікті сөйлеуде қолдану.

Педагог-логопед: Укасова М.М.